

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

Анализ на данните получени от системата за известяване за храни и фуражи (RASFF) за месец август

Система за бързо предупреждение за храни и фуражи (Приложение 1).

Общият брой нотификации за месец август е **281**. Сигналите в категория храни са най-много–245, за фуражи–17, а за материали в контакт с храни–19, (фиг.1).

Фиг.1 Анализ на данните по отношение на разпределението по групи храни, фуражи и материали в контакт с храни.

Предупредителни нотификации–57 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни–12 нотификации: неразрешена субстанция (1,3–диметиламиланилин (ДММА) в хранителни добавки от САЩ (6), Великобритания (1), Кипър (1), Канада (1) и Полша (1); неразрешена субстанция (сибутрамин) в хранителната добавка от САЩ (1); арсен и олово в глина от Италия, със суровина от Кот д'Ивоар (1).

Месо и месни продукти (различни от птиче месо)–9 нотификации: *Salmonella spp.* в: свински колбас от Испания (1), говеждо месо от Франция (1) и Холандия (1) и в пилешко месо от Полша (1); метални парчета в заешко месо от Франция (1); недеклаирана целина в свински гулаш от Германия (1); неразрешена субстанция (фенилбутазон) в конско месо от Великобритания (2) и *Listeria monocytogenes* в шунка от Испания (1).

Риба и рибни продукти–8 нотификации: *Listeria monocytogenes* в пушена съомга от Полша (3); живак в риба меч от Испания (2), Великобритания (1) и Шри Ланка (1), бензо (а) пирен в цаца от Латвия, през Германия (1).

Птиче месо и продукти от птиче месо–5 нотификации: *Salmonella spp.* в пилешко месо от Полша (3), неразрешена субстанция (хлорамфеникол) в замразено птиче месо от Италия (1), нарушено пакетирание на гъши дроб от Франция (1).

Плодове и зеленчуци–3 нотификации: *Listeria monocytogenes* в пресни зеленчуци от Белгия (1); парчетата стъкло в кисело зеле от Австрия (1); охратоксин А в стафиди от Афганистан (1).

Материали в контакт с храни–2 нотификации: миграция на кадмий и олово в кафе от Китай през Гърция (1); миграция на формалдехид и меламин от лъжици от Словакия.

Двучерпучести мекотели и продукти от тях–1 нотификация: *Escherichia coli* в миди от Италия (1).

Главноноги и продукти от тях–3 нотификации: арсен в калмари от Виетнам, през Гърция (1) и в октопод от Гърция (1) и от Индия опакован в Гърция (1).

Билки и подправки–3 нотификации: недеклаирания целина в босилек от Египет, през Гърция (1); охратоксин А в билки (сладко коренче) от Узбекистан, чрез Южна Корея (1); *Salmonella spp.* в градински чай от Турция през Холандия (1).

Зърнени храни и тестени изделия–1 нотификация: недеклаирани (следи) яйца в микс за печене от Германия (1).

Какао, кафе и чай–1 нотификация: неразрешен пестицид (фонофос) в чай лайка от Литва със суровина от Германия (1).

Ядки, продукти от ядки и семена–2 нотификации: афлатоксин (В₁) в шам-фъстък от Иран (1); стъклени примеси в тиквени семки от Китай, през Швейцария (1).

Готови закуски и снаксове–2 нотификации: недеклаиран глутен в бланширани картофи от Германия (1); недеклаиран глутен в чипс от Германия (1).

Алкохолни напитки–1 нотификация: нарушение целостта на бутилки бяло вино (Prosecco) от Италия.

Яйца и яйчни продукти–2 нотификации: *Salmonella spp.* в яйчен жълтък от Испания (1); диоксини в яйца от Германия (1).

Сладоледи и десерти–1 нотификация: недеклаирана млечна съставка (казеин) в сок от касис от Белгия (1).

Натурални минерални води–1 нотификация: *Pseudomonas aeruginosa* в минерална вода от Гърция (1).

Други храни–1 нотификация: недеклаирано мляко (следи) в разтворима бадемова напитка от Испания (1).

Нотификации за недопуснат внос–122 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Ядки, продукти от ядки и семена–24 нотификации: съдържание на афлатоксин В₁ (17) във: фъстъци от Китай (10), Индия (3), Турция (1), Бразилия (1), в ядки от Нигерия (1), фъстъчено масло от Индия (1); липса на здравен сертификат на: шам-фъстък и орехи от Съединените щати през Турция (1), бъдеми от Съединените щати (2), бонбони с фъстъци от Китай (1), фъстъчено масло от Китай през Филипините (1); *Salmonella spp.* в кокосово брашно от Шри Ланка (1), насекоми в семена от Украйна (1)

Риба и рибни продукти–21 нотификации: влошен температурен контрол при: замразена риба (*Pangasius spp.*) от Виетнам (1), рибни продукти от Мароко (1), риба тон от Нова Гвинея (1) и Шри Ланка (1), скумрия (*Scomberomorus spp.*) от Шри Ланка (1) и риба от Китай (1); живак в акула (*Prionace glauca*) от Виетнам (1), риба марлин (*Makaira indica*) от Виетнам (1) и риба меч (*Xiphias gladius*) от Сейшелските острови (1); кадмий в акула от Йемен (1); недостатъчна термична обработка на консерви с риба тон от Тайланд (4); липса на здравен сертификат на масло от черен дроб на треска от Колумбия (1); нарушение в хигиенните изисквания на аншоа (*Engraulis*) от Мароко (2); нарушена опаковка на риба (*Epinephelus aeneus*) от Мавритания (1) и змиорки (*Muraena helena*) от Мароко (1); нарушени органолептични характеристики на консервирана риба тон (*Katsuwonus pelamis*) от о-в Мавриций (1); неразрешен оцветител (лейкокрystal виолет) в сом (*Clarias spp.*) от Индонезия (1).

Плодове и зеленчуци–22 нотификации: пестициди (9): метамидофос в папая от Малайзия (1), индоксакарб в аспержи от Тайланд (1), монокротофос и ацефат в бамя от Индия (1), ендосулфан, циперметрин и диметоат в боб от Доминиканската република (1), метамидофос, ацефат и тиаметоксам в бамя от Индия (1), префенофос и коналфос в кърби от

Индия (1), ацефат в бамя (1), метомил в чушки от Доминиканската република (1) и Турция (1); *Salmonella spp.* в листа от бетел от Бангладеш (7) и в семена на пълпеш от Нигерия (1); афлатоксин (В₁) в сушени смокини от Турция (2); нарушен температурен контрол на портокали от Аржентина (1); неразрешена субстанция (дихлорофос) в зърна от Нигерия (1); нарушени органолептични характеристики на боб от Мароко (1);

Материали в контакт с храни–11 нотификации: миграция на формалдехид от: лъжици от Китай (1), купи от Хонг Конг (1) и кухненски съдове от Китай (1); миграция на хром, никел и манган от електрически фурни от Китай (4), Турция (1) и от ножове от Китай (1); миграция на никел от прибори за хранене от Китай (1); миграция на първични ароматни амини от кухненски прибори от Китай (1).

Птиче месо и продукти от птиче месо–7 нотификации: неразрешена субстанция (клопидол) в замразени пилешки гърди от Бразилия (3); *Salmonella* в замразени вътрешни органи от Бразилия (3); нарушен температурен контрол на пилешки гърди от Бразилия (1).

Билки и подправки–6 нотификации: афлатоксини (В₁) в люти чушки от Индия (2); ларви на насекоми в босилек от Израел (1); пестицид (хлорпирифос) в смес от листа на кърпи, босилек и мента от Индия (1), пестициди (профенофос) в кърпи листа от Индия (1) и (хлорпирифос) в кърпи листа от Индия (1).

Безалкохолни напитки–5 нотификации: високо съдържание на Е 210–бензоена киселина в безалкохолна напитка от САЩ (2), недеklarирани вещества в сироп за безалкохолни напитки (Е 950–ацесулфам К, Е 951–аспартам, Е 952–цикламат и Е 954–захарин) от Турция (1), недеklarирани вещества (Е 452–полифосфати и Е 316–натриев ериторбат) в безалкохолни напитки от Китай (1); олово в нектар от пълпеш от Бразилия (1).

Какао, кафе и чай–6 нотификации: пестицид (бупрофезин) в зелен чай от Китай (1); пестициди (триазофос) и (есфенвалерат) в зелен чай от Китай (1); пестициди (ацетамиприд) и (имидаклоприд) в зелен чай от Китай (2); пестицид (ацетамиприд) в зелен чай от Китай (1) и неразрешени вещества сибутрамин и фенолфталеин в кафе за отслабване от Китай (1);

Ракообразни и продукти от тях–1 нотификация: недеklarиран сулфит в замразени скариди (*Metapenaeus monoceros*) от Китай (1).

Зърнени храни и тестени изделия–2 нотификации: охратоксин А в ръж от Русия, през Литва (1); алуминий в юфка с екстракт от спанак от Китай през Хонконг (1).

Сладкарски изделия–1 нотификация: недеklarирани подсладители (Е 950–ацесулфам К и Е 951–аспартам) в сладкиш с желе от Турция (1).

Месо и месни продукти (различни от птиче месо)–2 нотификации: повредени и ръждясали кутии от консерви с говеждо месо от Бразилия (1); неразрешена субстанция (ивермектин) в говеждо месо от Бразилия (1).

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни–2 нотификации: неразрешена субстанция (фенолфталеин) в кафе за отслабване от Китай (1); неразрешена субстанция (сибутрамин) в кафе за отслабване от Съединените щати (1).

Масла и мазнини–1 нотификация: липса на здравен сертификат на масло от черен дроб на треска от Колумбия (1).

Храни за домашни любимци–2 нотификации: арсен в консервирана храна за котки от Тайланд (1); *Salmonella Infantis* в месокостно брашно от Нова Зеландия (1).

Главнооги и продукти от тях–2 нотификации: нарушени органолептични характеристики на замразена сепия от Перу (1) и октоподи от Чили (1).

Двучерпучести мекотели и продукти от тях–1 нотификация: нарушени органолептични характеристики на мекотели от Перу.

Супи, сосове и подправки–2 нотификации: нарушена цялост на опаковка на майонеза от Турция (1); нелегален внос на супа от Украйна (1).

Готвени ястия и закуски–2 нотификации: алуминий в юфка със сос от Китай (1), неразрешен генетично модифициран ориз в ориенталски микс от Китай (1).

Фуражни суровини–2 нотификации: *Enterobacteriaceae* в рибно брашно от Мавритания (1); *Salmonella spp.* и *Enterobacteriaceae* в рибно брашно от Мавритания (1).

Нотификации за проследяване – 33 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Месо и месни продукти (различни от птиче месо)–6 нотификации: не извършени тестове за трансмисивна спонгиформна енцефалопатия (ТСЕ) на говежди кланични трупове от Холандия (1) и на трупове на говеда от Белгия (1), нерегламентирано облъчване на жабешки бутчета от Италия, със суровини от Виетнам (1), неоторизиран противопаразитен препарат (ивермектин) в замразено говеждо месо от Бразилия (1), *Salmonella Agona* в замразено агнешко месо от Германия (2).

Фуражни суровини–7 нотификации: *Salmonella Montevideo* в слънчоглед от Украйна, през Холандия и Дания (1), диоксини в хидрогенирани палмови мастни киселини от Испания (1), арсен и кадмий в креда от Германия (1), *Salmonella Agona* в соево брашно от Италия (1) и в слънчоглед от Холандия, през Дания (1), *Enterobacteriaceae* в рибно брашно от Норвегия (1), свободен госипол в памучни семена от Гана (1).

Зърнени храни и тестени изделия–6 нотификации: недекларирана фъстъчена паста в етикетировката на вафли от Полша (4), неразрешена генетично модифицирана оризова юфка (Vt 63) от Китай, през Холандия (1) и от Филипините през Холандия (1).

Комбинирани фуражи–1 нотификация: високи нива на кокцидиостатик (салиномицин) в фураж за домашни птици от Белгия (1).

Материали в контакт с храните–3 нотификации: миграция на желязо и цинк от цедка за чай от Германия (1), миграция на формалдехид от кухненски съдове от Германия (1) и от меламинови чаши за пиене от Китай през Холандия (1).

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни–2 нотификации: недекларирано облъчване на хранителна добавка от Белгия (1); бензалкониев хлорид (ВАС) в семена от грейпфрут от Съединените щати, със суровини от Ирландия (1).

Какао, кафе и чай–1 нотификация: хербицид (метамитрон) в билков чай от Литва, със суровини от Полша (1).

Плодове и зеленчуци–1 нотификация: пестицид (оксамил) в диня от Гърция през **България** (1).

Риба и рибни продукти–1 нотификация: опаразитяване (нематоди) на риби (*Lophius piscatorius*) от Франция (1).

Сладкарски изделия–2 нотификации: недекларирана фъстъчена паста в етикетировката на вафли от Полша (1), неправилно етикетирание на бонбони, вино, дъвки от Испания (1).

Билки и подправки–1 нотификация: високо съдържание на оцветител (Е 160b annato/биксин/норбиксин) в червен пипер на прах от Ливан (1).

Натурални минерални води–1 нотификация: *Pseudomonas aeruginosa* в натурална минерална вода от Италия (1).

Безалкохолни напитки–1 нотификация: бензалкониев хлорид (ВАС) в разтворим плодов сок от Германия (1).

Готови ястия и закуски–1 нотификация: метални парчета в свинско месо от Полша (1)

Нотификации за насочване на вниманието–69 нотификации, които се разпределят в следните категории:

Риба и рибни продукти–13 нотификации: живак в риба меч (*Xiphias gladius*) от Испания (1), Шри Ланка (1), Индонезия (1) и в риба тон (*Thunnus albacares*) от Мексико през Испания (1); хистамин в риба тон (*Thunnus obesus*) от Испания (3) и в сардини от Мароко (1); опаразитяване с *Anisakis* на скумрия (*Scromber scrombus*) от Норвегия, през Дания (1); опаразитяване с нематоди на риби (*Lophius piscatorius*) от Франция (1), *Listeria monocytogenes* в пушена съомга от Испания, със суровина от Норвегия (1) и в съомга от Литва, през Германия (1); нарушени органолептични характеристики на ролца от раци от Китай (1).

Плодове и зеленчуци–8 нотификации: пестициди (ометоат и диметоат) в манго от Бразилия (1), пестицид (етефон) в ябълки от Южна Африка през Холандия (1), пестицид (метомил) в пресни чушки от Унгария (1), инсектицид (делтаметрин) в марули от Холандия (1); шигатоксин продуциращи *Escherichia coli* в соеви кълнове от Италия, със суровина от Австралия (1); мед (Cu) в смокини от Бразилия (1); *Salmonella spp.* в листата бетел от Шри Ланка (1); водорасли в контакт с битови отпадъци от Южна Корея (1).

Месо и месни продукти (различни от птиче месо)–8 нотификации: *Salmonella Typhimurium* в Мариновано свинско месо от Дания (1) и Германия (1), *Salmonella* в говеждо месо от Холандия (1); *Listeria monocytogenes* в свинско месо от Франция (1); недеklarиран хлорамфеникол в свински вътрешни органи от Китай (1); недеklarиран сулфадиазин в агнешко месо от Испания (1); олово в еленско месо от Австрия (1); недеklarиран глутен в говеждо месо от Полша (1).

Билки и подправки–6 нотификации: облъчване в неоторизирани съоръжения за подправки от Китай (1); *Salmonella Agona* и плесен в бял пипер от Шри Ланка (1); пестициди (хлорпирифос, диметоат и хексаконазол) в листа на мента от Мароко (2); афлатоксини (В₁) в индийско орехче от Индонезия (1) и Испания (1).

Зърнени храни и тестени изделия–2 нотификации: фъстъци в ориз от Австралия (1), афлатоксини в царевично брашно от Индия (1).

Птиче месо и продукти от птиче месо–4 нотификации: *Campylobacter* в пилешки гърди от Франция (1); *Salmonella Enteritidis* в пилета от Бразилия (1); *Listeria monocytogenes* в пилета от Румъния (1); неразрешена субстанция (доксидциклин) в пилешки гърди от Словакия, със суровини от Полша (1).

Материали в контакт с храните–3 нотификации: миграция на кадмий от чаши от Китай през Хонг Конг (2); миграция на хром и високи нива на обща миграция от лъжици от Китай (1).

Диетични храни, хранителни добавки и обогатени храни–6 нотификации: неразрешена субстанция 1,3 диметиламин (DMAA) в хранителни добавки от Канада (2), Испания (1), Съединените щати (3).

Ядки, продукти от ядки и семена–3 нотификации: афлатоксин (В₁) във фъстъчен прах от Сенегал (1) и фъстъчено масло от Сенегал (1); нарушени вкусови качества на кедрови ядки от Китай, през Хонконг и Германия (1).

Какао, кафе и чай–1 нотификация: нарушени органолептични характеристики на какао на прах от Сингапур (1).

Мляко и млечни продукти–2 нотификации: *Listeria monocytogenes* в мляко от Франция (1); нарушени органолептични характеристики на обезмаслено мляко от Белгия (1).

Главнооги и продукти от тях–2 нотификации: кадмий в сепия (*Sepia pharaonis*) от Индия (1), арсен в замразени калмари от Китай (1).

Други хранителни продукти/миксове–3 нотификации: *Listeria monocytogenes* и *Salmonella spp.* в бекон от Германия (1); сулфит в желатин от Бразилия (1), неразрешено вещество (клопидол) в пилешко месо от Израел (1).

Ракообразни и продукти от тях–1 нотификация: неразрешено вещество (цефалексин) в тигрови скариди (*Penaeus monodon*) от Виетнам (1).

Фуражни суровини–2 нотификации: *Salmonella spp.* в слънчогледов шрот от Украйна (1), *Salmonella spp.* и *Enterobacteriaceae* в рибно брашно от Чили (1).

Комбинирани фуражи–1 нотификация: кокцидиостатик (наразин) в фураж от Германия (1).

Фуражни добавки–1 нотификация: арсен в манганов оксид от Индия (1).

Фуражни премикси–1 нотификация: диоксини в невен на прах от Перу (1).

Мед и медни продукти–1 нотификация: неразрешена субстанция (сулфатиазол) в пчелен мед от Мексико (1).

Супи, сосове и подправки–1 нотификация: неразрешено облъчване на супа от Китай (1).

България подава сигнал за констатирани нарушения относно безопасността на храните 4 пъти с нотификации за недопуснат внос:

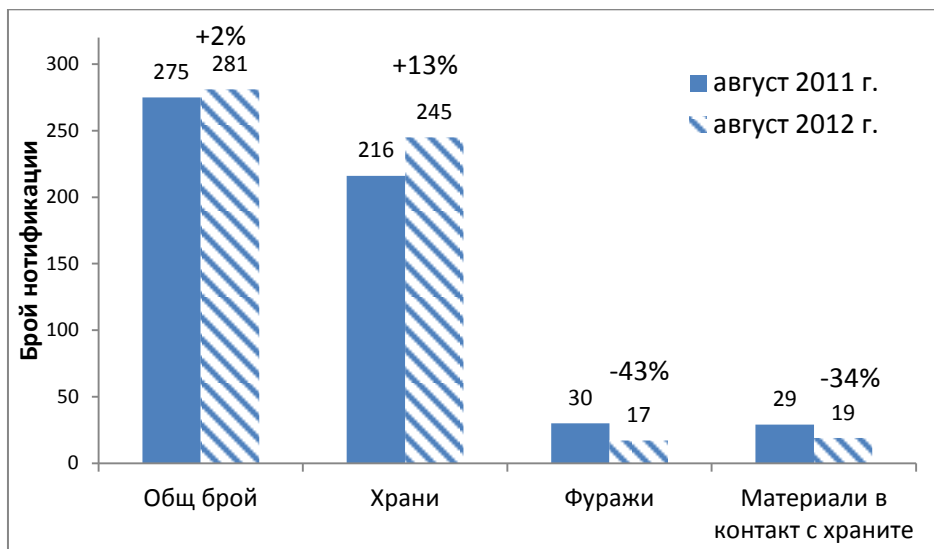
- **недекларирано вещество (сулфит) в скариди (*Metarpenaeus monoceros*) от Китай (1);**
- ***Salmonella* spp. в замразени пилешки дробчета от Бразилия (2);**
- **пестицид (метомил) в пресни чушки от Турция (1).**

Нотифицирана е един път с нотификация за проследяване относно пестицид (оксамил) в диня от Гърция през България.

Анализ на тенденциите:

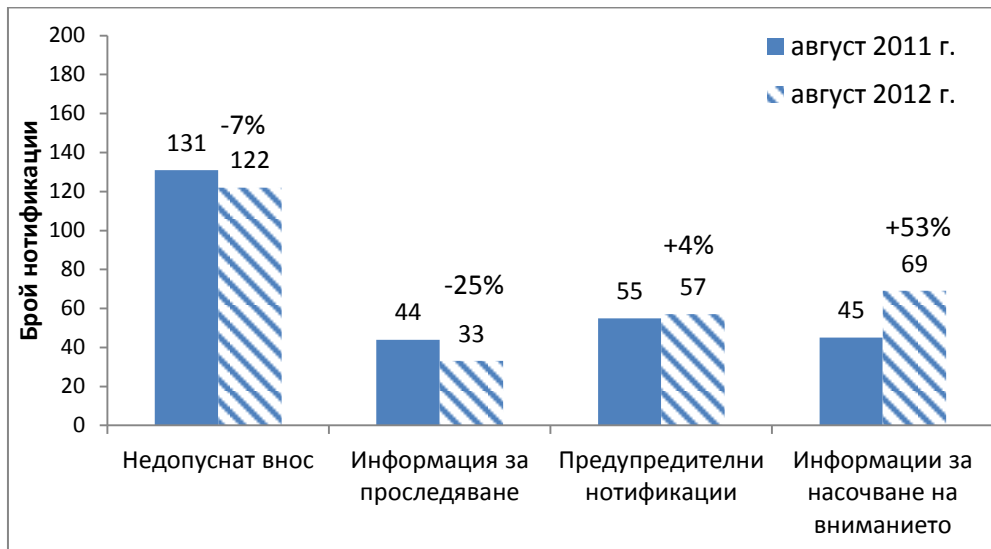
Направена е съпоставка на броя нотификации спрямо същия период през 2011 г. – общо и по групи за м. август 2011 г. и м. август 2012 г.

На фиг. 2 са представени общия брой нотификации и брой нотификации по групи продукти – храни, фуражи, материали в контакт с храни. Разликата в общия брой нотификации за двата разглеждани периода е минимална. Запазва се тенденцията най-големият брой нотификации да бъде в групата на храните. Има съществено намаляване броя нотификации в групите фуражи и материали в контакт с храни.

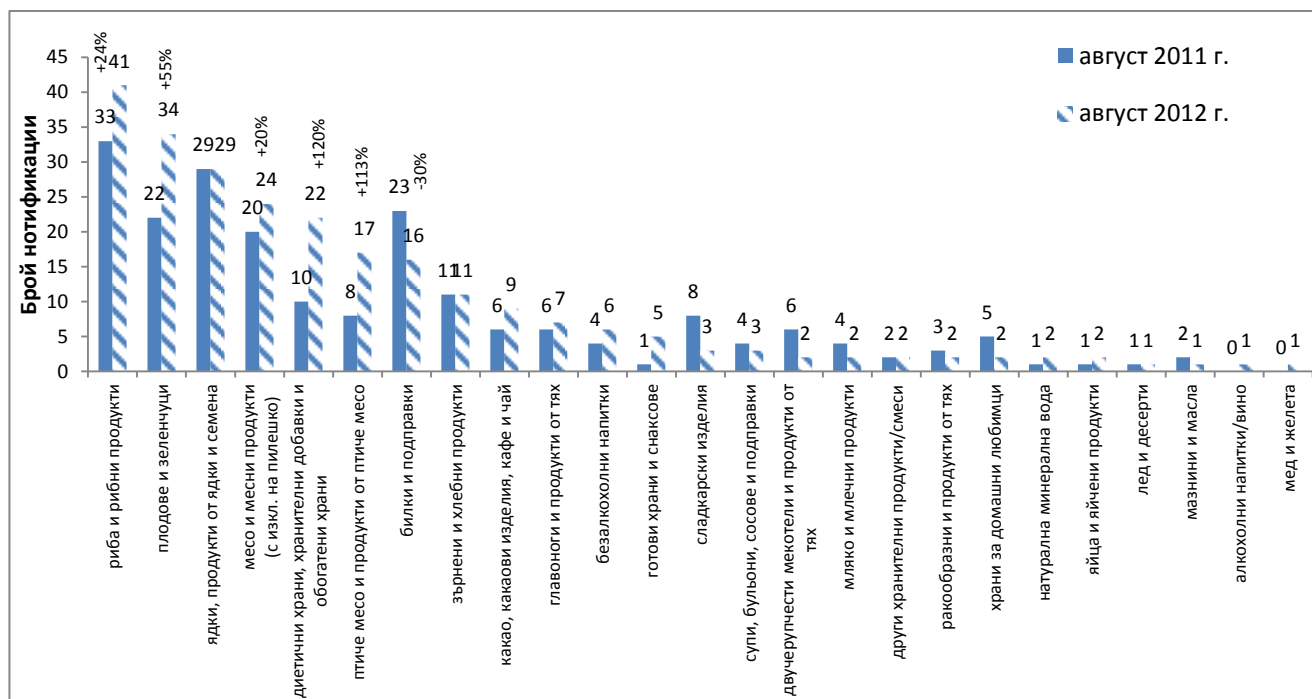
Фиг. 2. Разпределение на общия брой нотификации и броя нотификации за храни, фуражи и материали в контакт с храни за м. август 2011 и м. август 2012 г.

На фиг. 3 нотификациите са представени по вид. Най-голям брой и в двата разглеждани периода са нотификациите за недопуснат внос. Увеличението в броя нотификации е за сметка на информацията за насочване на вниманието – с 53%. При групите недопуснат внос и информация за проследяване се наблюдава намаляване.

Фиг. 3 Разпределение на броя нотификации по вид

На фиг. 4 са представени данни за сравнение по категории хранителни продукти. Съществено увеличение на броя нотификации спрямо месец август 2011 г. се наблюдава в категориите риба и рибни продукти–с 24%, плодове и зеленчуци–с 55%, месо и месни продукти–с 20%, диетични храни–със 120% и птиче месо–със 113%. Броят на нотификациите в категория ядки, продукти от ядки и семена се запазва на същото ниво–29. Значително понижение е отчетено в категорията билки и подправки–с 30%.

Фиг.4 Разпределение на броя нотификации по категории хранителни продукти

От обобщените данни за месеците август 2011 г. и август 2012 г. може да се направи извод, че съществува тенденция за увеличаване на броя нотификации на някои основни групи храни–риба и рибни продукти, плодове и зеленчуци, птиче месо и продукти от птиче месо, месо и месни продукти. Общото ниво на броя нотификации се запазва.

Приложение 1

1. Система за бързо предупреждение за храни и фуражи.

Съгласно Регламент (ЕО) № 178/2002 е създадена система за бързо предупреждение за пряк или косвен риск за здравето на човека, произтичащ от храни или фуражи. В нея участват държавите членки, Комисията и Европейският орган по безопасност на храните. В случай, че член на мрежата разполага с информация, свързана със съществуването на сериозен пряк или косвен риск за човешкото здраве, произтичащ от храни или фуражи, тази информация незабавно се съобщава по системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF). Информацията незабавно се предава на членовете в мрежата.

2. Правно основание.

Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF) се основава на Регламент (ЕО) № 178/2002, като с член 50 се създава система за бързо предупреждение за храни и фуражи. Условието и мерките за прилагането ѝ са описани в Регламент (ЕС) № 16/2011.

3. Видове нотификации.

3.1. Предупредителни нотификации – съобщение за сериозен риск, който изисква незабавни действия или рисковият продукт вече е на пазара.

3.2. Нотификация за недопускан внос – касае пратка с храни, фуражи или суровини на които е отказано влизането в Общността поради риск за човешкото здраве, здравето на животните или околната среда.

3.3. Информативни нотификации – които са: за проследяване или за насочване на вниманието. Нотификациите за проследяване не изискват бърза реакция. Нотификациите за насочване на вниманието предоставят интересна за контролните органи информация.

Изготвил: ПЕТЯ БЛАЖЕВА

Център за оценка на риска към БАБХ

14/11/2012г.